

Konu: **Kadim Diller ve Yazılar**

Yazı: **21**

Traklar ve Makedonlar

Trakya bölgesine bir dönemde Tur ve Ok boyları yerleşmiş olduğundan , Trakya sözünün **Tur- Ok-Öyü** (Tur ve Ok'ların bölgesi) kök sözcüklerinden TUROKYA ve zamanla Trakya şekline dönüştüğünü anlıyoruz. M.Ö. 4,000 yıllarından itibaren doğu ve batı Trakya'yı Bulgaristan'ı ve Makedonya'yı kapsayan geniş bölgede **Trak** (Tur-Ok) halkı yaşıyordu. Traklar, bölgenin Roma işgaline uğradığı M.S. 46 yılına kadar varlıklarını sürdürmeyi başardılar (Kaynak: **National Geographic Türkiye, Aralık 2006, sayfa 99**).

Yunanca U sesi bulunmadığından bölgeye hakim olan Yunan kültürü Turokya adını **Thrakia** şeklinde telaffuz etmiştir. National Geographic dergisinin 99'cu sayfasında şu sözler yer almaktadır:

"Günümüz Bulgaristan'ına ve ötesine yayılan antik Thrakia'daki birçok kavim –dil ve kültür açısından akraba olsalar da- ender olarak siyasi birlik içine giriyorlardı. Korku yaratan savaşçılar ve usta atlılardan oluşan bu kavimler, Troya Savaşı'nda Yunanlılara karşı mücadele etti. M.Ö. 73'te bir Thrak, esirlerin Romalılara karşı ayaklanmasına önderlik ederek ölümsüzleşti. Bu kişi, Spartaküs adıyla bilinen gladyatörden başkası değildi."

Resimde görülen metal dizlik halen Sofya müzesinde bulunmaktadır. Bu yapıtta kadim Ön-Türk kültürüne ait birçok simge görmektedir. Öncelikle, dışa doğru yayılan ışıklardan veya oklardan oluşan kolyeden dolayı, altın başlıklı kişi –büyük olasılıkla güneş tanrısı veya tanrıçasıdır. Hem başlığının hem de kolyesinin güneş gibi altın sarısı oluşu elbette ki amaçlı yapılmıştır.

Başın altındaki diğer kabartma ok şekilleri de aynı "**kutsal güneş**" inancına işaret ediyorlar. Ortada görülen ata binmiş kişi, elindeki and kadehini kuyruğu kıvrık bir yılanla doğru yükseltiyor. **And kadehi** için **And-içme Kadehleri** başlıklı yazıma bakınız. Kuyruğu kıvrık yılan motifine ise hem Avrupa hem Asya hem de Amerika kadim kültürlerinde spiral şekiller halinde rastlanmaktadır. Bu şekil birçok kültürde güneşi simgeliyor. Şu halde ata binmiş kişi Güneş Tanrı'ya and-içiyor.

Ata binen kişiyi çevreleyen yaratığın iki başlı oluşu da Trak kültürünün orta Asya ile bağlantılı olduğuna işaret ediyor. İki başlı süsler ve takılar eşit haklara sahip kral-kraliçe ikilisini simgelemekle birlikte tanrı ve tanrıça ikilisine de işaretirler.

Alttaki resimde iki başlı takılardan bazı örnekleri görmekteyiz. Bileziklerin özellikle kadınlar tarafından tercih konusu olmaları, kadim anaerkil toplumlarda kadın yöneticilerin hâkimiyetine işaretir. Tüm Ege adaları, kıyıları ve Trakya bölgesi bir dönemde Amazonların egemenliğinde bulunuyordu. Bu bakımdan tüm bölgenin **AMA-OK-DON-ÖYÜ** kök sözcüklerinin birleşiminden **Makh-don-ıya** => Makedonya adını aldığı görüşümdedir. Ama-Ok-Don-Öyü ise **/Okh analarla donanmış bölge/** demektir.

En soldaki altın eser batı İran'daki kadim Elam kültürüne aittir. Elam dilinin Asya kökenli bir dil olduğu saptanmıştır, ancak Elam yazısı halen çözülebilmemiş değildir. Soldan ikinci eser Trak yapımı bir altın bileziktir. Soldan üçüncü bilezik çifti ise Hindikuş dağlarının eteklerindeki Kuşhan kültürüne aittir. **Kuşhan** kültüründen daha önce söz ettim (13 sayılı **Kuşhan Kralı** başlıklı yazıya bakın). En sağda görülen eserler ise birer bilezik olmayıp, sadak (ok kılıfı) üzerinde bulunmuş süslerdir. Saf gümüş olan bu iki-başlı süslerin buldukları bölge kuzey İskoçya olup, **Pikt** kültürüne aittirler (Kaynak: **Picts, HMSO yayını, Londra, 1989, sayfa 44**).

PIKT
kabartması

İç-içe geçmiş
at bedenli iki
başlı varlıklar

Pikt kültüründe iki başlı çeşitli eserlere rastlamak mümkündür. Yandaki resimde bir Pikt taş kabartması görülüyor. Haç şeklinde olan **OKH** damgasından daha önceki yazılarımda söz ettim (Bkz. 7 sayılı **Pikt Dili** ve 19 sayılı **Ukrayna Yazısı** başlıklı yazılarımda).

Kabartmanın sağ alt köşesinde bulunan dört bacaklı, iki başlı (bir başı insan diğeri ise kuyruğunda) olan iç-içe geçmiş yaratıklar ve üzerlerindeki boğa kabartması OKH boylarının ikili yönetimini simgelemektedirler.